

Nojatuolimatka Muolaaseen

”Näin Muolaa jäi elämään” –kirja vei minut nojatuolimatkalle Muolaaseen. Oli tulossa hiljainen viikonloppu, mutta sitten Riitta-serkkuni pistäytyi kylään kainalossaan Wiipurinrinkeli ja uunituore kirja ”Näin Muolaa jäi elämään.” Miten paljon haastamista, kun harvoin tavataan. Millä ilolla muistoja kertoillaan!

Suu makiana ja muistelemaan herkistyneenä avaan uutukaisen kirjan. En ole käynyt vuosiin siellä kotona, mutta muistot tulevat, kun avaan tämän sekä sisällöltään että muutenkin painavan kirjan.

Kuntoni ei salli nyt matkustamista, mutta mieleni kulkee virkeänä kaikkien kirjoittajien mukana. Kiitän teitä. Sain teiltä ja teidän mukanne laajan nojatuolimatkan Muolaaseen, sukuni ja lapsuuteni maille.

Jo ensi aukealta tavoitan Muolaan kartan. Kartalla on Muolaanjärvi. Jalkapohjani muistavat rantojen pehmeän, valkoisen hiekan ja lämpimän veden. Sinne riensimme juoksujalkaa, kun heinänteolta jouduttiin.

Tuossa on rantatie. Matka Leipäsuolta Tyrisevälle ja Terijoelle oli mahtava elämys minulle, viisi- kuusivuotiaalle tytölle. Tuolla Äyräpään lietteet, jonne mentiin leikkaamaan kortetta lehmille talveksi. Ja mikä hirmuinen harmi, tytön piti aina jäädä mummon kanssa kotiin.

Löydän myös Muolaan suurpitäjän lukuisat kylät. Näistä luen monta tarinaa ja muisteloja. Paljon on vielä kertomatta. Uskon, että tämä kirja houkuttelee esiin monia muistoja, vielä kertomattomia. – Kerrottehan!

Luen tämän suuren mahtipitäjän historiaa. Paljon on tuttua, luettua, kuultua, vähän elettyäkin. Paljon uutta, muistojani vahvistavaa. Myös seurakunnan vaiheet alkaen Pyhänristin ikivanhasta seurakunnasta ovat moninaiset.

Katselen kuvia, uusia ja vanhoja. Kirkko ylväänä mäellänsä. Muistan sen riipaisevan tunteen kotiseutumatkalla 1994, kun katselin sankarihautojen vihreänä, heinittyneenä aaltoilevia rivejä. Ja sitten Kirkkojärveä, jolle ei sotakaan ollut mitään mahtanut. Siellä se päilyi tyynenä Kirkonmäen alla. – Kiitos kaikille teille nuoremmille, jotka siellä menneitä sukupolvia kunnioittaen kuljette ja ahkeroitte.

Kotiseutumatkoja tehdään usein perheen, suvun tai kylän ihmisten kesken. Muistat sie, on toistuva kysymys, joka avaa muistin lukkoja. Aina löytyy joku pysyvä maamerkki oppaaksi. Muistot kertaantuvat, annetaan, jaetaan, saadaan.

Silmän iloa ovat kirjan lukuisat valkokuvat vaikkapa Äyräpäänjärven lintuparatiisista. Ihan kuvittelen kuulevani lintujen sirkutuksen ja monenlaiset huudot.

Kertomus Kuusaan hovista, sen historian päivistä vie meidät kauas historiaan. Se tuo myös monta miellelyhtymää sotien ja neuvotteluiden kohtalokkailta vuosilta, joilta jotakin muistan ja joista olen paljon lukenut.

Olin rovasti Toivo Rapelin viimeisiä Muolaan seurakunnan rippilapsia Humppilassa pidetyssä rippikoulussa. Rovasti Rapeli tuli myös meille kastamaan Martti-veljeni. Tämä koruton, lämmin tilaisuus palautuu aina mieleeni vastaavissa juhlissa lämpimänä muisteluksena. Rovasti Rapeli oli muolaalaisille tärkeä voiman, toivon ja lohdun tuoja.

Millä ilolla luinkaan ministeri Eemil Luukan vaiheista. Hän oli vuosikausia se luotettu ja arvostettu ”Muolaan edusmies”, joka leppoisan huumorin turvin selvitti suuretkin solmut voimamiehen tavoin. Aitoa karjalaista sukurakkautta kuvaavat kyläilyt veljesten kesken. ”Kene luo myö täl kertaa männää...” Oikein minä hyvää mieltä hyrisin lukiessani ”Jot männääks myö heil vai tulloks hyö meil”.

Iloiten luin myös Lauri Kanteesta, karjalaisen perinteen vaalijasta. Kerronpa kiittäen, että hänen hauskat Muolaan murteella kerrotut pakinansa Karjala-lehdessä innoittivat myös minut muutamiiin varhaislapsuuttani kuvaaviin juttuihin.

Oma tekstini kirjassa kertoo karjalaisten, muolaalaisten ja sukumme perinteiden vaalimisesta ja sukupolvelta toiselle siirtämisestä ennen kaikkea meidän naisten kautta. Halusin kunnioittaa sota-ajan sukupolven työteliäitä äitejä ja naisia. Kertoa, että heidän ponnistelunsa ovat tuottaneet tulosta. Sukupolvien ketjussa on vahvoja renkaita.

Selatessani kirjaa muistan, etten ennen sotaa paljon oman kylän ulkopuolella liikkunut. Kyyrölän muistan kauniine taloineen riporinnan tien varrella. Punaiset kukkupillit olivat mieluisia lahjoja ja karjalanpaisti hautui parhaimmilleen Kyyrölän koristeellisessa savipotissa.

Viimeisenä kesänä 1939 aloitin koulun. Kaksi kokonaista viikkoa ehdin käymään... Ajatella, että vanha koulutalo seistä nököttää vielä pystyssä monet vaiheet kokeneena.

Kuljen eteenpäin. Osuuskauppa jää tien vasemmalle puolen ja kun katson oikealle, siinä on Laurinmäki. Omia muistoja minulla ei sieltä ole, mutta niitä muistojen kolikoita, joista Lasse Zilliacus hienossa muistelussaan kertoo, niitä on. Tätieni minulle siirtämiä. Luettuani tuli runsaasti lisää. Muistojen kukkaro helisee iloisesti.

Minä halusin kertoa teille mieluisasta lukukokemuksesta. Nojatulomatkasta Muolaaseen. Mutta sieltä pulppusivat myös omat muistoni. Näin toivon käyvän myös teille. Muistakaa kirjalla sukunne vanhimpia. Lukekaa yhdessä tai lukekaa heille. Kerätään ja jaetaan kolikoita.

Olenpa varma, että muistojen kolikot helisevät, kulkevat toiselta toiselle. Näin Muolaa jäi elämään!

Sinikka Miettinen, o.s. Seppänen, syntynyt Muolaan Ylä-Hotokassa 1932

Espoo